

2019

Project - Werkbundel

Expertisecentrum

Inclusive Society

PWO OC4S

INLEIDING

Welkom!

Als je dit boekje in handen hebt, betekent dit dat je bent gekozen om samen met ons onderzoek te doen. We gaan je natuurlijk helpen om eerst een aantal dingen te leren kennen. Als je vragen hebt, kijk dus zeker in dit boekje!

We kijken uit naar onze samenwerking!

Namens het onderzoeksteam,

Nathalie, Tom en Davy

Contact:

nathalie.drooghmans@ucll.be

tom.vandries@ucll.be

davy.nijs@ucll.be

INHOUD

Inleiding	1
Voor we beginnen	3
Hand-tekening.....	5
Sociale media en internet.....	6
Wat is ons onderzoek?	8
Samenvatting.....	8
Wat is onze vraag?	9
Wat is onze manier?.....	10
Wat is onderzoek?.....	11
Waar moet je op letten?	12
Talenten.....	12
Teamwork.....	13
Vertrouwelijkheid.....	14
Oefeningen	14
Panelgesprekken	16
Wat is een panel?	17
Hoe doen we dit?	18
Tijdens het panel	19
Na het panel	20
Aandachtspunten	21
Mag je alles zeggen?.....	21
Wat vind je moeilijk aan vergaderen?.....	21
Agenda.....	22
Photovoice.....	23
Wat is dat?.....	23
Hoe doen we dit?	24
De voorbereiding: met co's	25
Fase 1: Openingsfase.....	25
Fase 2: Actieve foto fase	25
Fase 3: Decodeerfase	26
Fase 4: Rapporteerfase.....	26
Valkuilen:.....	26
Overzicht	27

VOOR WE BEGINNEN

H

anden uit de mouwen

Omschrijving

Doel: kennismaking deelnemers, talenten en achtergrond leren kennen

Vraag aan iedereen om een van de twee handen met een lijn te omtrekken. In de vijf vingers schrijven de deelnemers een antwoord op volgende vragen:

- Duim: Waar ben ik goed in?
- Wijsvinger: Wat wil ik bereiken (in deze vergadering)?
- Middelvinger: Waar heb ik een hekel aan?
- Ringvinger: Waar ben ik trouw aan? Wat is mijn achtergrond?
- Pink: Waar wil ik nog in groeien?

Bij een werk-, plannings-, of denkvergadering is het goed om te weten wie er rond de tafel zit. De 'handen uit de mouwen'-methode laat deelnemers zichzelf voorstellen op basis van hun sterktes en zwaktes.

Ook kan men op deze eenvoudige manier duidelijkheid scheppen over de doelen en de achtergrond van de deelnemers. Op deze manier krijgt iedereen een zicht op wie er rond de tafel zit en waar eventuele raakvlakken in doelen, of mogelijke aanvullingen in sterktes liggen.

Tip: Geef de deelnemers tijd om na te denken. Je kan vragen dit ter voorbereiding mee te brengen.

Tip: Gebruik de zaken uit de duim en de middelvinger om mensen te linken als er in kleinere groepjes gewerkt moet worden.

HAND-TEKENING

SOCIALE MEDIA EN INTERNET

Wat is jouw relatie met sociale media en internet? Beantwoordt de volgende vragen:

Heb je een eigen computer/tablet/smartphone?

Wat doe je zoal op het internet?

Heb je hierop een eigen account? Zo ja, welke?

Wat kan je volgens jou doen met sociale media en internet?

Wat zijn volgens jou de gevaren en risico's van sociale media en internet?

Hoe zou media anderen mensen kunnen verder helpen?

WAT IS ONS ONDERZOEK?

SAMENVATTING

Internet en ondersteuning voor personen met een beperking

We bekijken in dit onderzoek welke hulp internet kan bieden aan personen met een verstandelijke beperking. We gaan na hoe ICT en sociale media gebruikt kunnen worden om het welzijn van personen met een beperking te verhogen.

We stellen ons enkele vragen:

- Gebruiken mensen met een beperking sociale media en internet?
- Hoe zouden we dit kunnen inzetten om hen te ondersteunen?
- Zijn hier goede voorbeelden van? Wat zijn de kenmerken hiervan?

Dit willen we **samen** met personen met een beperking onderzoeken. Het project duurt drie jaar. In het eerste jaar willen we nadenken over hoe we dit het beste kunnen onderzoeken. Daarvoor moeten we een aantal keer per maand samenkomen en overleggen.

We gaan ook informatie verzamelen bij andere personen met een beperking. Hiervoor organiseren we verschillende groepen. Als we dit gedaan hebben, zullen we het internetgebruik van personen met een beperking in kaart brengen. Dit gaan we doen aan de hand van foto's.

WAT IS ONZE VRAAG?

Kan internet en sociale media in de hulpverlening een ondersteunde rol innemen?

Wat willen we nog te weten komen in dit onderzoek?

Wat wil JIJ bereiken met dit onderzoek? Wat is voor jou belangrijk?

WAT IS ONZE MANIER?

We gaan samen met jouw aan de slag, dit noemt **inclusief onderzoek**. We gaan samen *met* personen met een beperking onderzoek doen *over* personen met een beperking en internet. Omdat we dit samen met jou doen, kunnen we onze manier dus nog niet helemaal vastleggen. Jij hebt hier een belangrijke rol!

Een moeilijker woord voor de manier, is de **methode** om een antwoord op een vraag te vinden. Binnen dit onderzoek gebruiken we verschillende methoden:

- **Panelgesprekken:** we gaan met verschillende mensen met een beperking babbelen over sociale media en internetgebruik.
- **Photovoice:** we gaan aan een aantal personen met een beperking vragen om hun mediagebruik in kaart te brengen. Dit gaan we doen via foto's.

WAT IS ONDERZOEK?

Onderzoek is op een **georganiseerde manier** een **antwoord op een vraag** vinden.

Je moet hiervoor de juiste vraag stellen én de juiste manier vinden om het antwoord te vinden.

WAAR MOET JE OP LETTEN?

TALENTEN

Dit zijn kenmerken die jou uniek maken. Een aantal van deze kenmerken zijn **onderzoekskompetenties**. Dit is een moeilijk woord om te zeggen welke kenmerken je nodig hebt om onderzoek te voeren.

Deze zijn héél belangrijk als je onderzoek wilt doen. Kijk terug naar je handtekening. Welke kenmerken herken je bij jezelf?

TEAMWORK

We zitten in een team met een aantal onderzoekers. Elke onderzoeker heeft zijn eigen talenten. Het is belangrijk om een omgeving te maken waarbij ieder zijn talent naar boven kan komen. Daarom gaan we goede afspraken maken wie wat gaat doen. Zo kan iedereen in zijn kracht uitblinken.

Wat verwachten wij van jou?

- Motivatie
- Samenwerken
- Spreekvaardigheden
- Luistervaardigheden
- Omgaan met druk en verwachtingen
- Plichtbewust
- Nauwkeurig

Wat verwacht jij van ons?

VERTROUWELIJKHEID

Mensen hebben **recht op privacy**. Wat betekent dit?

Twee dingen zijn belangrijk als je onderzoek doet:

1. Je vraagt steeds **toestemming** als je informatie wilt verzamelen. Dit noemt een **informed consent**. Het is een papier dat je laat invullen door de persoon waaraan je informatie gaat vragen.
2. Je laat deze informatie steeds **anoniem**. Wat betekent dit?

Alle informatie die je tijdens het onderzoek verzamelt, wordt strikt **vertrouwelijk** behandeld. Je gaat geen informatie doorgeven waaruit de identiteit van de deelnemers kan afgeleid worden. Heb je ooit al gehoord van **beroepsgeheim**? Dit is de plicht om te zwijgen over informatie die je verzameld van anderen bij het uitoefenen van je beroep.

OEFENINGEN

Omcirkel wat goed is en wat fout:

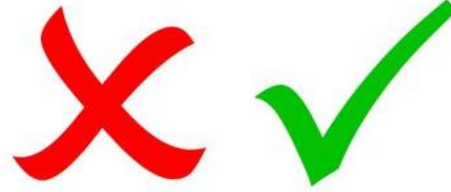
Tijdens een panelgesprek vertelt iemand dat die een facebookpagina heeft. Dezelfde avond ga je met vrienden op café en geef je de facebookpagina door.

Je komt in de winkel toevallig iemand tegen die ook in het onderzoek betrokken is. Jullie babbelen gezellig en deze persoon vertelt over een skype gesprek met zijn begeleider. Een paar weken later kom je deze begeleider tegen en spreek je hem hierover aan.

Je gaat naar het lokaal mossel-feest en vertelt vrienden over het onderzoek waarmee je bezig bent.

Je komt achter een aantal interessante resultaten van het onderzoek en kan niet wachten om die te vertellen. Enthousiast zet je dit op facebook.

Je komt bij je ouders en zij vragen hoe het onderzoek verloopt. Je vertelt dat het een interessant onderzoek is en dat je een interview hebt mogen afnemen. Je zwijgt echter over de naam van de persoon en vertelt ook niets over de inhoud het gesprek.

Geef een aantal voorbeelden waarin beroepsgeheim in het gedrang komt:

PANELGESPREKKEN

Omdat we informatie willen verzamelen bij een aantal mensen gaan we hiermee babbelen. Daarom gaan we een aantal mensen bij elkaar zetten. Dit gaan we met mensen met een beperking doen, maar ook met begeleiders.

In dit project werken we samen met **drie organisaties**:

The logo for Covida, featuring the word "covid" in a light blue font and "a" in a dark blue font.

Covida een fusie van dienstencentrum Ter Engelen en Tevona uit regio Limburg. Zij begeleiden personen met een beperking. Dit gebeurt in dagcentra of in diensten voor begeleid wonen.

The logo for Fiola, with the word "fiola" in a stylized font where the 'i' and 'o' are light blue and the 'a' is green.

Krachtig samen

Fiola vzw zijn zes organisaties uit Oost-Vlaanderen die ambulante ondersteuning bieden aan personen met een beperking, bv. in dagcentra.

The logo for Begeleid Wonen Leuven, featuring the word "BEGELEID" in bold black letters above a colorful graphic of four stylized human figures in yellow, blue, red, and green, and the word "WONEN" in bold black letters below it, with the tagline "LIVING APART TOGETHER" in smaller black letters at the bottom.

Begeleid Wonen Leuven bestaat uit voorzieningen in Vlaams-Brabant. Ze geven ondersteuning aan huis, zodat personen met een beperking zo zelfstandig mogelijk kunnen leven.

WAT IS EEN PANEL?

	<p>1. Project voorstellen Andere laten kennis maken met ons onderzoek Heb je een idee? Dan mag je dat tijdens de vergadering zeggen.</p>
	<p>2. Iets bespreken We gaan naar de anderen luisteren en hier rond praten.</p>
	<p>3. Uitleg vragen en geven Jij mag vragen stellen aan de participanten. Als zij vragen hebben, mag je deze ook beantwoorden</p>

We gaan in elke organisatie een aantal **panelgesprekken** doen. Dit zijn groepen van telkens **zeven personen**. We gaan bij deze mensen praten over hun internetgebruik en ons onderzoek.

In elke organisatie plannen we twee panelgesprekken. Ééntje met personen met een beperking en ééntje met de begeleiders.

HOE DOEN WE DIT?

	<p>1. We kiezen een datum en sturen uitnodigingen Iedereen die mag komen, krijgt een uitnodiging. Daarin staat wanneer en waar de vergadering door gaat.</p>
	<p>2. We bespreken wat we willen zeggen Hiervoor moeten we goed overleggen.</p>
	<p>3. Er hangt een agenda uit Alles wat besproken wordt, wordt op een lijst gezet. Niet altijd alles wat je wou bespreken kan aan bod komen. Soms is er niet genoeg tijd.</p>
	<p>4. Er moeten tassen, koffie en koekjes klaargezet worden.</p>
	<p>5. De computer moet op tafel gezet worden voor het verslag.</p>

Heb jij iets nodig tijdens het panel?

- Pen en papier om iets te schrijven
- Een vergaderboekje
-

TIJDENS HET PANEL

	<p>1. Aanwezigheden Wie is er? We vullen de aanwezigheidslijst in.</p>
	<p>2. Vorig Verslag Wat is er vorige keer besproken? Werd alles gedaan dat moest gebeuren?</p>
	<p>3. Agenda We overlopen waarover dit panel zal gaan.</p>
	<p>4. Informatie We geven informatie en stellen vragen.</p>
	<p>5. Beslissingen We moeten samen nadenken over onze keuzes.</p>
	<p>6. Rondje van de tafel Heeft er iemand aan tafel nog een vraag? Heeft er iemand nog iets te bespreken?</p>
	<p>7. Afspraken We overlopen of alle afspraken duidelijk zijn. We vragen aan de verslaggever of alles in het verslag staat.</p>

NA HET PANEL

	<p>1. Verslag Iemand typt het verslag uit. Het verslag wordt aan iedereen bezorgd.</p>
	<p>2. Opruimen Het lokaal wordt netjes opgeruimd. De vaat wordt naar de keuken gebracht.</p>
	<p>3. Afspraken We houden ons aan gemaakte afspraken. Weet je ze niet meer? Lees het verslag nog een keer.</p>
	<p>4. Vragen Heb je nog een vraag? Is iets niet duidelijk? Stel op tijd vragen aan je team!</p>
	<p>5. Ideeën Heb je nog een idee of probleem? Laat deze weten!</p>

AANDACHTSPUNTEN

MAG JE ALLES ZEGGEN?

Nee. We zeggen geen lelijke of kwetsende dingen over elkaar. We praten steeds over het onderwerp.

Wat mag wel?

Zeggen dat je akkoord gaat

Zeggen dat je niet akkoord bent

Een vraag stellen

Wachten als de anderen aan het woord zijn

Wat mag nog

Wat mag niet?

Afwijken van het thema

Roepen

Lachen met elkaar

Elkaar onderbreken

Wat mag nog niet

Wat vind je moeilijk aan vergaderen?

AGENDA

Wat willen we zeker te weten komen tijdens dit gesprek?

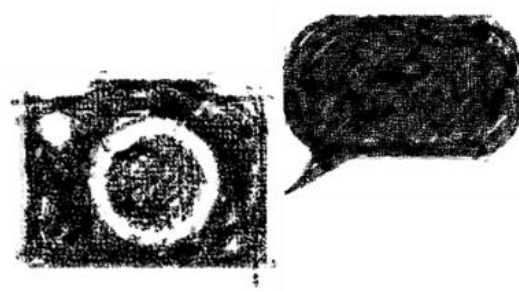

PHOTOVOICE

WAT IS DAT?

Photovoice, bestaat uit de woorden Photo en Voice. Dit betekent foto en stem. Een Photo-voice is een **foto** waarmee iemand zijn **stem** laat horen. We gaan deze manier gebruiken om het digitale mediagebruik van een aantal personen met een beperking in kaart te brengen. We starten hiermee na de panels.

Aan de hand van **fotografie** brengen kwetsbare mensen hun wereld in beeld. Zo kunnen ze er makkelijker over praten.

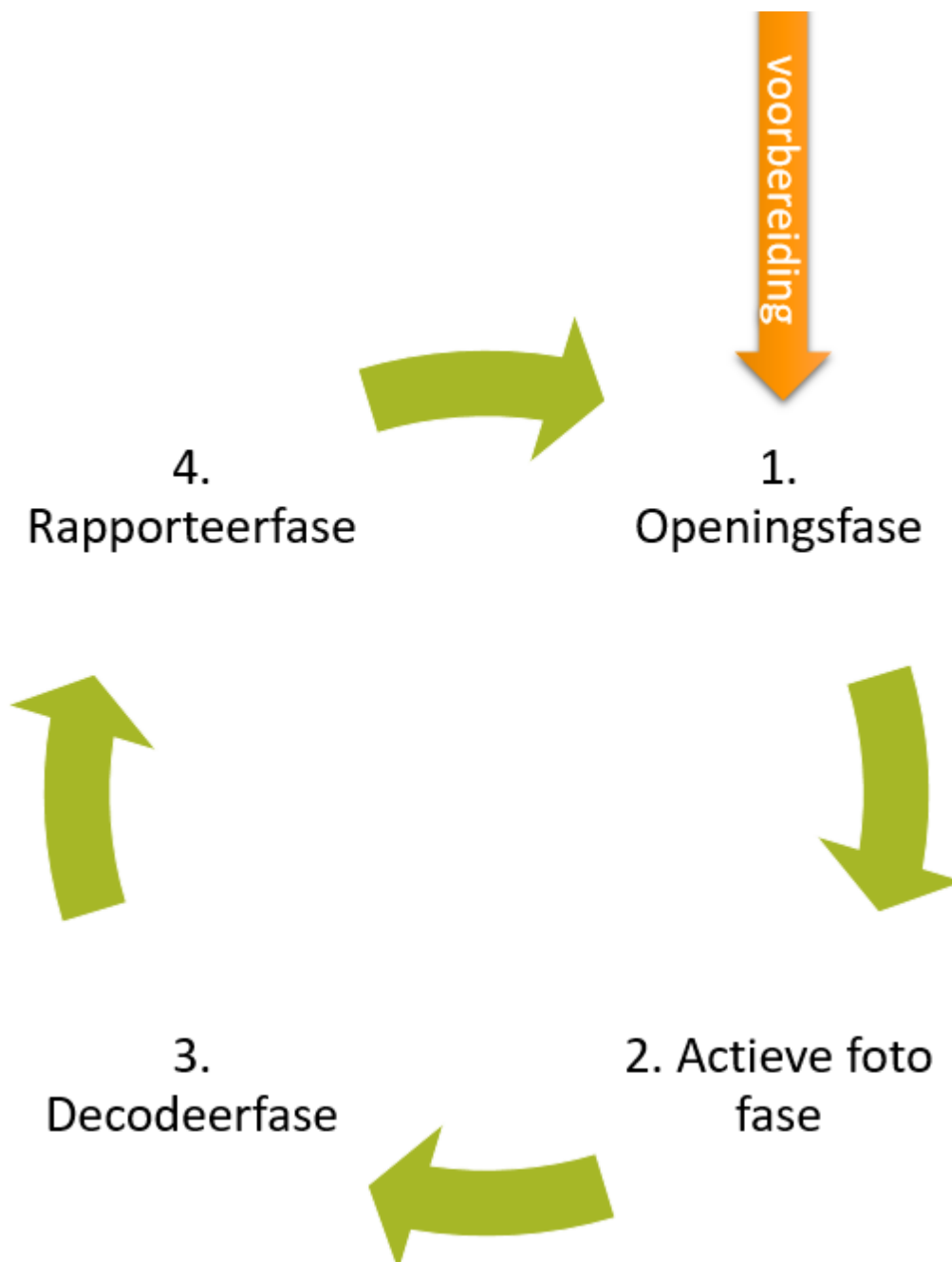
Een voorbeeldje: wat denk je dat de volgende foto wil zeggen?

HOE DOEN WE DIT?

We gaan **vijf personen** selecteren die hun mediagebruik in kaart brengen via foto's. Deze personen kunnen geworven worden uit de panels, maar dat hoeft niet noodzakelijk. We moeten deze mensen goed begeleiden zodat ze weten wat ze moeten doen. We gaan hiervoor goede afspraken maken.

Een **goede voorbereiding** is belangrijk. De photo-voice bestaat uit verschillende fasen:

DE VOORBEREIDING: MET CO'S

We stellen ons een aantal vragen:

- Werving o.b.v. aantal criteria:
 - o Moeten ze zelf foto's kunnen trekken?
 - o Moeten ze zelf beschikken over een fototoestel/smartphone?
 - o Ze moeten over hun foto's kunnen praten
- Training als ze zelf foto's gaan nemen (één sessie)
 - o Output: ze moeten kunnen laten zien dat ze foto's kunnen nemen + in eigen woorden vertellen waarover het onderzoek gaat

FASE 1: OPENINGSFASE

We spreken één sessie af waarin we iedereen uitnodigen die gaat deelnemen aan de photovoice. Hierin bespreken we een aantal dingen:

- Uitleggen wat de bedoeling is:
 - o Stem geven aan personen met een beperking.
 - o Beleidsadviseur
 - o Co-creatie: we gaan dit samen doen
- Wat gaat er achteraf gebeuren met het materiaal (informed consent)
- Duidelijke afspraken over:
 - o Instructie (hoe specifiek stel je de vraag?)
 - o Assistentie (laat je de pmb zelf de foto's nemen of er is hulp?)
 - o Hoeveel tijd krijgen ze (kan gaan van 7 dagen tot 3 maanden)
 - o Hoeveel foto's en type camera.

FASE 2: ACTIEVE FOTO FASE

Maak een keuze in:

- Foto samen maken (guided photovoice)
- Laat pmb een foto kiezen
- Laat pmb een foto zelf maken

FASE 3: DECODEERFASE

Nabespreking

- Welk thema zit erachter? (barrière of succesfactor?)
- Wat is de belangrijkste boodschap? (Wat is het meest prioritair in jouw visual record)

“Jij mag nu in één zin zeggen wat je hier gefotografeerd of gekozen hebt en waarom je dit zo belangrijk vindt”

- Individueel of collectief bespreken? Het kan onaangenaam zijn om in groep je foto's te bespreken. Eventueel kan na deze interviews een groepsgebesprek volgen die dient als member-check.
- Geen aanwezigheid van begeleider gewenst
- Keuze om foto's af te drukken of digitaal te kijken (afhankelijk van de hoeveelheid foto's ze mochten trekken).

FASE 4: RAPORTEERFASE

- Gebruik een app of werk ambachtelijk (zie oefening)
- Niet het geheel interview, maar de belangrijkste quote! + foto
- Liefst samen met de pmb = Co-creatie
- Keuze i.v.m. hoe deze data analyseren (bv. een expositie). Als data geanalyseerd wordt zonder de input van de cliënt, kan dit leiden tot valse conclusies.

VALKUILEN:

- Sommige pmb gaven de camera niet terug
- Wenselijke foto's (ze gaan geen foto's trekken van dingen die gevoelig zijn)
- Kwaliteit van de foto's (sommige beschikken niet over de juiste vaardigheden om kwalitatieve foto's te trekken).

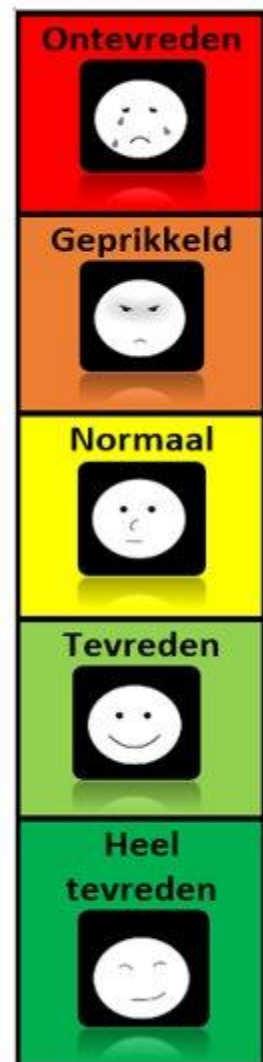
OVERZICHT

1. Eerste sessie
 - a. Kennismaking: wie is wie? Oefening rond “wie ben ik?”.
 - b. Uitleg over het onderzoek: wat is het? Hoe doe je het? Oefening: hoe zien zij het onderzoek? Wat wil jij te weten komen? Wat vindt jij belangrijk?
 - c. Welke vaardigheden zijn belangrijk in ons onderzoek? Oefenen op deze vaardigheden.
 - i. Uitleg rond panelgesprek. Wat willen we hieruit te weten komen? Welke vaardigheden zijn hiervoor belangrijk? Goede vragen kunnen stellen en luisteren naar elkaar (oefenen bij elkaar)
 - ii. Uitleg rond photovoice. Wie gebruikt een GSM? Wie kan hier foto's mee trekken? Is dit een goed idee? Hoe zouden we dit kunnen doen? Oefenen door het zelf eens te doen.
2. Derde sessie: voorbereiding op panelgesprekken
 - a. Goede afspraken zijn belangrijk! Wie gaat welke rol opnemen tijdens de gesprekken? Wie gaat bij welke panelgesprekken aanwezig zijn? Hoe gaan we onze communicatie regelen?
 - b. Panelgesprekken nog eens onder de loep nemen (herhalingsprincipe). Hoe gaan deze gesprekken eruit zien? Wat willen we hieruit te weten komen? Goede vragen kunnen stellen en luisteren naar elkaar (oefenen bij elkaar).
3. Vierde sessie: voorbereiding op Photovoice
 - a. Goede afspraken zijn belangrijk! Wie gaat welke rol opnemen? Wie gaat bij welke aanwezig zijn? Hoe gaan we onze communicatie regelen?
 - b. Photovoice onder de loep nemen (herhalingsprincipe). Hoe gaat dit eruit zien? Wat willen we hiermee bereiken? Hoe pakken we dit aan?

EVALUATIE

Reflecteer over vandaag aan de hand van de thermometer. Zet het juiste nummer in de emotiemeter.

1. Vond je het een **meerwaarde** vandaag?
2. Heb je voldoende kunnen **vertellen**?
3. Heb je iets **bijgeleerd**?
4. Vond je het **leuk**?
5. Kreeg je voldoende **ondersteuning**?

Reflecteer over het proces aan de hand van de kaartjes. Schrap wat niet past.

Ik begrijp altijd/niet altijd waarover het gaat
Ik ben voldoende/onvoldoende ingelicht over het onderzoek of de stappen in het onderzoek
Ik weet goed/niet goed wat er van mij verwacht wordt tijdens het onderzoek
Ik durf wel/niet iets zeggen in de groep.
Ik werk graag/niet graag met iedereen samen

Dien je mening in in de STEMBOX.

